

Naziv predmeta

SRPSKI JEZIK

Cilj

Cilj nastave srpskog jezika jeste da učenici ovladaju osnovnim zakonitostima srpskog književnog jezika radi pravilnog usmenog i pisanog izražavanja, negujući svest o značaju uloge jezika u očuvanju nacionalnog identiteta; da se osposobe za tumačenje odabranih književnih i drugih umetničkih dela iz srpske i svetske baštine, radi negovanja tradicije i kulture srpskog naroda i razvijanja interkulturalnosti.

Razred

prvi

Godišnji fond časova **180 časova**

ISHODI Po završetku razreda učenik će biti u stanju da:	OBLAST/TEMA	SADRŽAJI
<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izgovoreni glas i napisano slovo; izgovorene i napisane reči i rečenice; - vlada osnovnom tehnikom čitanja i pisanja ćirilskog teksta; - razume ono što pročita; - aktivno sluša i razume sadržaj književnoumetničkog teksta koji mu se čita; - prepozna pesmu, priču i dramski tekst; - odredi glavni događaj, vreme (redosled događaja) i mesto dešavanja u vezi sa pročitanim tekstom; - uoči likove i pravi razliku između njihovih pozitivnih i negativnih osobina; - izrazi svoje mišljenje o ponašanju likova u književnom delu; - prepozna zagonetku i razume njeno značenje; - prepozna basnu i razume njeno značenje; - razlikuje slovo, reč i rečenicu; - pravilno izgovori i napiše kratku i potpunu rečenicu jednostavne strukture sa odgovarajućom intonacijom, odnosno interpunkcijskim znakom na kraju; - pravilno upotrebi veliko slovo; - učtivo učestvuje u vođenom i	<p style="text-align: center;">POČETNO ČITANJE I PISANJE</p>	<p>Glas i slovo; štampana i pisana slova ćirilskog pisma. Reči i rečenice kao govorne i pisane celine. Tekstovi zasićeni slovima koja se obrađuju/tekstovi predviđeni za globalno čitanje. Sve vrste tekstova koji su napisani štampanim ili pisanim slovima. Jezičke igre. Analitičko-sintetička vežbanja; leksička i sintaksička vežbanja; motoričke vežbe. Pisanje (prepisivanje, samostalno pisanje i diktat). Čitanje (ščitavanje/globalno čitanje, glasno i tiho čitanje); pitanja kojima se proverava razumevanje pročitano. Izgovor i pisanje glasova koji učenicima pričinjavaju teškoće (npr. đ, ć; dž, č; j, lj).</p>
	<p style="text-align: center;">KNJIŽEVNOST</p>	<p>ŠKOLSKA LEKTIRA Poezija Narodna pesma, <i>Ja sam čudo video</i> Jovan Jovanović Zmaj, <i>Zimska pesma</i> Vojislav Ilić, <i>Proletnja zora/Voja</i> Carić, <i>Proleće/Mira Alečković, Vetar sejač</i> Desanka Maksimović, <i>Prvak</i>; <i>Hvalisavi zečevi/U gostima/Livadsko zvonce</i> Gvido Tartalja, <i>Kitova</i></p>

slobodnom razgovoru;

- oblikuje usmenu poruku služeći se odgovarajućim rečima;
- usmeno prepričava; usmeno priča prema slici/slikama i o doživljajima;
- usmeno opisuje stvari iz neposrednog okruženja;
- bira i koristi odgovarajuće reči u govoru; na pravilan način koristi nove reči u svakodnevnom govoru;
- napamet govori kraće književne tekstove;
- učestvuje u scenskom izvođenju teksta;
- pažljivo i kulturno sluša sagovornike;
- sluša, razume i parafrazira poruku;
- sluša interpretativno čitanje i kazivanje književnih tekstova radi razumevanja i doživljavanja;
- primenjuje osnovna pravopisna pravila;
- piše čitko i uredno;
- pismeno odgovara na postavljena pitanja;
- spaja više rečenica u kraću celinu;
- piše rečenice po diktatu primenjujući osnovna pravopisna pravila;
- glasno čita, pravilno i sa razumevanjem;
- tiho čita (*u sebi*) sa razumevanjem pročitano; g
- pronade informacije eksplicitno iznete u tekstu.

beba/Mravi/Postelja za zeku
 Branko Ćopić, *Ježeva kućica* (čitanje u nastavcima)
 Dušan Radović, *Jesenja pesma/Srećna Nova godina*
 Ljubivoje Ršumović, *Au što je škola zgodna; Dete/Deca su ukras sveta*
 Stevan Raičković, *Crtanka/Branislav Lazarević, Slikar*
 Pero Zubac, *Dobar drug ti вреди više*
 Dragomir Đorđević, *Nije lako biti dete*

Proza
 Narodna priča, *Sveti Sava i đaci*
 Narodna priča, *Deda i repa /Golub i pčela*
 Narodna basna, *Lisica i gavran*
 Dositej Obradović, *Dva jarca; Dve koze*
 Lav Nikolajević Tolstoj, *Dva druga*
 Dragan Lukić, *Joca vozi trolejbus*
 Igor Kolarov, *Dum-dum Oliver i njegov bubanj*
 Đuro Damjanović, *Dan kad je jutro bilo slovo*
 Vesna Ćorović Butrić, *Noćni čošak*
 Izbor iz narodnih i autorskih zagonetki (Desanka Maksimović, *Zagonetke lake za prvake đake*, *Zagonetke* Grigora Viteza i Brane Cvetkovića)

Dramski tekstovi
 Gvido Tartalja, *Zna on unapred*
 Dušan Radović, *Tužibaba*
 Aleksandar Popović, *Neće uvek da bude prvi*
 Bora Oljačić, *Prvi dan u školi*

Popularni i informativni tekstovi
 Izbor iz ilustrovanih enciklopedija i časopisa za decu o značajnim ličnostima srpskog jezika, književnosti i kulture (Sveti Sava, Vuk Stefanović Karadžić, znamenita zavičajna ličnost i dr.); Milan Šipka: *Bukvar*

DOMAĆA LEKTIRA
 Jovan Jovanović Zmaj, *Pesme za decu* (izbor)
 Izbor iz basni i slikovnica za decu

Književni pojmovi:

		<ul style="list-style-type: none"> - pesma; - priča; - događaj; mesto i vreme zbivanja; - književni lik - izgled, osnovne osobine i postupci; - dramski tekst za decu; - šaljiva pesma; - basna; - zagonetka.
	JEZIK Gramatika, pravopis i ortoepija	<p>Rečenica; reč; slovo. Uloga glasa/slova u razlikovanju značenja izgovorene odnosno napisane reči. Rečenice kao obaveštenje, pitanje i zapovest. Veliko slovo na početku rečenice, u pisanju ličnih imena i prezimena, imena naselja (jednočlanih) i naziva mesta i ulice u kojoj učenik živi, kao i naziv škole koju pohađa. Pravilno potpisivanje (ime, pa prezime). Tačka na kraju rečenice; mesto i funkcija upitnika i uzvičnika u rečenici.</p>
	JEZIČKA KULTURA	<p>Govorenje</p> <p>Vođeni i slobodni razgovor. Govorni predlošci. Usmena poruka. Pričanje, prepričavanje i opisivanje. Kazivanje književnog teksta. Dramski, dramatizovani tekstovi, scenska improvizacija. Scensko izvođenje teksta (dramsko i lutkarsko). Bogaćenje rečnika: leksičke i sintaksičke vežbe. Razgovorne, situacione i jezičke igre.</p>
		<p>Slušanje</p> <p>Stvarne i simulirane situacije. Slušna poruka. Audio-vizuelni zapisi. Igre za razvijanje slušne pažnje.</p>
		<p>Pisanje</p> <p>Pitanja o sopstvenom iskustvu, bićima, predmetima, pojavama, slikama, o književnom i neknjiževnom tekstu. Pisana poruka. Kraća tekstualna celina: o</p>

		<p>sopstvenom iskustvu, o doživljaju, o slikama, povodom književnog teksta. Rečenice/kратаk tekst pogodan za diktiranje.</p>
		<p>Čitanje</p> <p>Književni tekstovi. Tekstovi sa praktičnom namenom: pozivnica, uputstvo, spisak za kupovinu i dr. Nelinearni tekstovi: tekst u tabeli, raspored časova, strip, ulaznica i dr. Informativni tekstovi: 1. udžbenički: Milan Šipka, <i>Bukvar</i>; tekstovi o znamenitim ličnostima srpske kulture; 2. vanudžbenički: o pravilima učtivog ponašanja (bonton); o mestu u kojem učenici žive; o životinjama itd.</p>